

Τέως Θάλασσα- Όταν η Μεσόγειος στέγνωσε

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

*Για σχεδόν 300.000 χρόνια, η Μεσόγειος ήταν μια έρημος από αλάτι
(Φωτογραφία: CC BY-SA 3.0)*

Λονδίνο

Υπήρξε μια εποχή που η Μεσόγειος έπαψε για λίγο να είναι θάλασσα -μετατράπηκε σε μια απέραντη έρημο από αλάτι πάχους εκατοντάδων ή χιλιάδων μέτρων. Τα αίτια αυτής της γεωλογικής κρίσης παραμένουν εν πολλοίς αδιευκρίνιστα, όπως φαίνεται όμως σχετίζονται με τους πάγους της Ανταρκτικής.

Ο θάνατος της Μεσογείου πριν από 5,6 εκατομμύρια χρόνια επιβεβαιώθηκε ως συμβάν τη δεκαετία του 1970, και οι γεωλόγοι το ονομάζουν σήμερα «κρίση αλατότητας του Μεσσηνίου», από το όνομα της γεωλογικής περιόδου κατά την οποία συνέβη.

Η αιτία της εξάτμισης παραμένει σήμερα αντικείμενο επιστημονικής διαμάχης: άλλοι πιστεύουν ότι η Μεσόγειος απομονώθηκε από τον Ατλαντικό λόγω μιας λωρίδας ξηράς που σχηματίστηκε από τη μετακίνηση των τεκτονικών πλακών στην περιοχή του Γιβραλτάρ. Άλλοι, πάλι, αποδίδουν το συμβάν σε μεγάλη υποχώρηση της στάθμης του ωκεανού, η οποία σταμάτησε τη ροή νερού προς τη λεκάνη της Μεσογείου.

Νέα δεδομένα που δείχνουν να ενισχύουν τη δεύτερη αυτή θεωρία δημοσιεύονται τώρα από διεθνή ερευνητική ομάδα στην επιθεώρηση Nature Communications.

Με επικεφαλής τον Δρ Κρίστιαν Ονέιζερ του Πανεπιστημίου του Οτάγκο στη Νέα Ζηλανδία, οι ερευνητές εξέτασαν δείγματα από 60 σημεία του πυθμένα γύρω από την Ανταρκτική. Πράγματι, η ανάλυση έδειξε ότι η ήπειρος συσσωρεύε πάγο περίπου την εποχή που η Μεσόγειος νεκρώθηκε.

Αυτό δείχνει ότι η κρίση αλατότητας του Μεσσηνίου περίπου συμπίπτει χρονικά με μια πτώση της στάθμης σε παγκόσμιο επίπεδο -το νερό των ωκεανών μετατράπηκε σε πάγο που συσσωρεύθηκε στην ξηρά της Ανταρκτικής.

Στην επόμενη φάση της μελέτης, οι ερευνητές χρησιμοποίησαν υπολογιστικά μοντέλα για να προσομοιώσουν πώς η επέκταση του παγοκαλύμματος της Ανταρκτικής θα επηρέαζε τη γεωλογία ολόκληρου του πλανήτη.

Το μοντέλο έδειξε ότι η πτώση της στάθμης δεν ήταν ομοιόμορφη σε όλη τη Γη λόγω μιας «περίπλοκης αλληλεπίδρασης ανάμεσα στη βαρύτητα, την περιστροφή του πλανήτη και τις παραμορφώσεις του γήινου φλοιού από την επέκταση και την υποχώρηση των πάγων» λέει ο Δρ Ονέιζερ.

Στην περιοχή της Μεσογείου, η πτώση της στάθμης οδήγησε σε μείωση της πίεσης που ασκούσε το νερό στο βυθό της θάλασσας. Και όταν το βάρος του νερού μειώθηκε, ο βυθός γύρω από το Στενό του Γιβραλτάρ ανυψώθηκε.

«Αυτό κράτησε τη Μεσόγειο απομονωμένη από τον Ατλαντικό μέχρι που ο γήινος φλοιός χαλάρωσε και άρχισε να βυθίζεται. Την ίδια εποχή, οι πάγοι της Ανταρκτικής άρχισαν να λιώνουν, ανεβάζοντας και πάλι τη στάθμη της θάλασσας».

Σχεδόν 300.000 χρόνια μετά την απονέκρωση της Μεσογείου, πριν από 5,33 εκατ. χρόνια, η στάθμη ήταν αρκετά υψηλή για να μπορέσουν τα νερά του Ατλαντικού να διαλύσουν τη στενή λωρίδα ξηράς στο Γιβραλτάρ.

Αυτό που ακολούθησε ήταν μια πλημμύρα βιβλικών διαστάσεων που γέμισε ξανά τη μεσογειακή λεκάνη.

Οι εκτιμήσεις για το πόσος χρόνος χρειάστηκε μέχρι να αναστηθεί η Μεσόγειος ποικίλουν. Σύμφωνα πάντως με μελέτη που δημοσιεύτηκε στο Nature το 2009, η ροή ήταν τόσο μεγάλη ώστε ολόκληρη η μεσογειακή λεκάνη ξαναγέμισε σε λιγότερο από δύο χρόνια.

Σήμερα, μάρτυρας αυτού του θανάτου και της ανάστασης της Μεσογείου είναι ένα παχύ στρώμα αλατιού που κρύβεται σήμερα μερικές εκατοντάδες μέτρα κάτω από τον βυθό -το αλάτι μιας αρχαίας Μεσογείου που ξεράθηκε.

Βαγγέλης Πρατικάκης

Newsroom ΔΟΛ

Πηγή: [news.in.gr](https://www.news.in.gr)